

YTTRANDE

Fi2018/02359/B

Finansdepartementet
103 33 Stockholm

Frivilligorganisationernas insamlingsråd
Drottninggatan 30
Postadress: Box 623, 101 32 Stockholm

SOU 2018:42 Tryggad tillgång till kontanter

1. Inledning

Som branschorganisation för ideella verksamheter som arbetar aktivt med insamling av gåvor vill Frivilligorganisationernas Insamlingsråd (FRII) lämna följande synpunkter på delbetänkandet.

FRII är en branschorganisation som arbetar för tryggt givande i Sverige. FRII representerar 153 organisationer (bilaga 1) som under 2017 samlade in drygt 8,7 miljarder kronor i gåvor och bidrag från allmänheten, företag och organisationer. FRII verkar för att insamling av gåvor ska bedrivas transparent, etiskt och professionellt. Till detta bidrar den digitala utvecklingen. En del av de gåvor som inkommer till FRIIs medlemsorganisationer utgörs dock fortfarande av kontanter. Dessutom har flera av medlemsorganisationerna som ändamål att stötta och skydda sådana grupper som skulle kunna drabbas av ett kontaktlöst samhälle. Därför är det viktigt att utredningen får ta del av insamlingsorganisationernas perspektiv på en tryggad hantering av kontanter.

FRIIs slutsats är att FRII stödjer utredningens förslag att trygga tillgången till kontanter. Vi anser att en minskad omsättning av kontanter skulle drabba våra medlemsorganisationer negativt, både vad avser deras insamling och i vissa fall även vad avser de samhällsgrupper som medlemsorganisationernas verksamhet är inriktad på att stödja och skydda.

Vi anser vidare att en tryggad tillgång till kontanter innefattar både att kontanter ska kunna tas ut från och sättas in på banken på ett smidigt och någorlunda billigt sätt. Det faktum att de flesta bankkontor har slutat helt med kontanthantering och att de få som fortfarande hanterar kontanter tar ut stora kostnader för hanteringen, skapar stora hinder för civilsamhällets aktörer och för vissa samhällsgrupper. När det gäller insamling av gåvor bidrar detta till ineffektiv och dyr insamling då en större andel av de insamlade medlen går till administration istället för till ändamål.

FRII verkar för tryggt givande, men också för ökat givande. Ökat givande kräver att det är lätt att ge och att givandet är kostnadseffektivt. Det betyder att vi värnar om varje möjlighet att ge. Minskad tillgång till kontanter minskar möjligheterna att ge.

2. FRILs ståndpunkt – tillgången till kontanter bör tryggas

FRIL stöder utredningens förslag att trygga tillgången till kontanter. I förhållande till de uppskattade kostnaderna anser FRIL att det är rimligt att, såsom utredningen föreslår, ålägga vissa banker att trygga tillgången till kontanter.

FRIL arbetar aktivt för att förbättra förutsättningarna för våra medlemsorganisationer att samla in pengar. Det bedrivs ett flertal olika aktiviteter där FRIL tillsammans med medlemmar arbetar för att förbättra digitala insamlingsmöjligheter så som samarbeten med digitala betaltjänster eller spridning av insamlingsinitiativ digitalt. FRIL ser positivt på en ökad digitalisering av insamling eftersom insamlingen då kommer att kunna ske mer effektivt. Vi representerar medlemmar som välkomnar den digitala utvecklingen och ser många nya möjligheter med den.

Vissa samhällsgrupper vill fortfarande skänka kontanter

Samtidigt ser FRIL tydliga tecken på att givandet fortfarande gynnas av tillgången till kontanter. De nya digitala betalningsmetoderna och de mer traditionella betalningsmetoderna, såsom kontanter, kompletterar varandra. Kontantgivning kommer inte att kunna ersättas helt av digitala betalning. Det innebär att en minskning av kontanter med stor sannolikhet skulle leda till minskat gåvogivande för FRILs medlemmar.

Utifrån givarperspektiv kan FRIL se att det är många givare som fortfarande vill kunna skänka kontanter, framför allt de givare som är äldre. Äldre personer är inte alltid lika bekväma med att använda digitala betalmedel som yngre. En undersökning genomförd av Novus, på uppdrag av FRIL 2018, visar att de som är mest benägna att skänka en gåva är 65-79 år gamla, är risken att insamlingen av gåvor från denna grupp minskar om kontanthantering inte tryggas extra stor.

Vissa samhällsgrupper drabbas särskilt om kontanthantering försvinner

FRIL anser att samhället behöver verka för att tillgången till grundläggande betaltjänster inte minskar i samhället. Eftersom betalningar är en kritisk samhällsfunktion anser FRIL dessutom att samhället har särskilt ansvar för att säkerställa att de samhällsgrupper som drabbas i transformationen mot digitala betalningar får stöd.

FRIL som en representant för ett stort antal organisationer som verkar för utsatta människors rättigheter och möjligheter anser också att det är viktigt att säkerställa att de utsatta grupper som riskerar att drabbas av transformationen mot större kontantlöshet får det stöd som behövs.

Stockholm den 22 oktober 2018

För Frivilligorganisationernas Insamlingsråd

Charlotte Rydh
Generalsekreterare

Bilaga 1: FRIIs medlemmar A-Ö

Våra drygt 150 medlemmar representerar en bredd av ideella organisationer med olika ändamål, av olika storlek och på olika platser i landet.

A Non Smoking Generation
ActionAid
Afrikagrupperna
Afrikas flygande läkare - AMREF
Alzheimerfonden
Amnesty International
Astma- och Allergiförbundet
Autism- och Aspergerförbundet
Barncancerfonden
Barndiabetesfonden
Barnfonden
Berättarministeriet
Blomsterfonden
BRIS
Bröstcancerförbundet
Buff Sverige
Cancer- och Allergifonden
Cancerfonden
CancerRehabFonden
Chemsec
Civil Rights Defenders
Clowner utan Gränser
Demensfonden
Diabetesfonden
Diakonia
Djurens Rätt
Djurskyddet Sverige
ECPAT Sverige
Erikshjälpen
Eskilstuna Stadsmission
Fibromyalgiförbundets forskningsstiftelse
Forska Utan Djurförsök

Fi2018/02359/B

Friends
Friluftsförbundet
Frisk och Fri - Riksföreningen mot ätstörningar
Frälsningsarmén
Furuboda Folkhögskola
FUB
Föreningen Fairtrade Sverige
Föräldralösa Barn (tidigare Adoptionscentrum)
Gambiagrupperna
Greenpeace Norden
Göteborgs Kyrkliga Stadsmission
Göteborgs Räddningsmission
Hand in Hand Sweden
Hela Människan
Hjärnfonden
Hjärta till Hjärta
Hjärtebarnsförbundet
Hjärt-Lungfonden
Human Rights Watch
Hungerprojektet
Håll Sverige Rent
Hörselskadades Riksförbund - HRF
IndianChildren
Individuell Människohjälp - IM
Insamlingsstiftelsen Bräcke Diakoni
Insamlingsstiftelsen Choice
Insamlingsstiftelsen RFSL
Interpeace
IOGT-NTO-rörelsen ideell förening
Islamic Relief
Jontefonden
Kalmar Stadsmission
KFUM Sverige
Kristna Fredsrörelsen
Kvinna till Kvinna
Kvinnor & Hälsa
Latinamerikagrupperna

Fi2018/02359/B

Lepramissionen
Lilla Barnets Fond
Linköpings Stadsmission
Läkare i Världen
Läkare Utan Gränser
Läkarmissionen
Läxhjälpen
Mattecentrum
Mentor Sverige
Mercy Ships Sweden
Min Stora Dag
Mind
Naturarvet
Naturskyddsföreningen
Neuroförbundet
New Hope Reseindustrins Barnfond
New Life Mission
Njurfonden
Nordens Ark
Nordisk Hjälp
Operation Smile Sverige
Oxfam Sverige
Palestinagrupperna i Sverige
Peace Parks Foundation Sweden
Plan International
PMU InterLife
Project Playground
Prostatacancerförbundet
Psoriasisförbundet
Psykiatrifonden
Radiumhemmets Forskningsfonder
Raoul Wallenberg Academy
Reach for Change
Reumatikerförbundet
Right Livelihood Award Stiftelsen
Riksförbundet för Rörelseförhindrade Barn och Ungdomar - RBU
Riksförbundet Hjärt-Lung

Fi2018/02359/B

Riksföreningen Sveriges Stadsmissioner
Rådgivningsbyrån för asylsökande och flyktingar
Rädda Barnen
Save the Orangutan Sweden
Scouterna
Sightsavers
Sjöräddningssällskapet
Skåne Stadsmission
SOS Barnbyar
Spädbarnsfonden
Star for Life
Stiftelsen Fryshuset
Stiftelsen Läkare Mot Aids Forskningsfond
Stockholms Stadsmission
STÖDKRIS
Suicide Zero
Svenska Afghantankommittén - SAK
Svenska Celiakiförbundet
Svenska FN-förbundet
Svenska Freds- och Skiljedomsföreningen
Svenska Hästars Värn
Svenska kyrkans internationella arbete
Svenska Livräddningssällskapet
Svenska Läkare mot Kärnvapen - SLMK
Svenska Röda Korset
Sverige för UNHCR
Sveriges Lions Hjälpfond
Sveriges Ornitologiska Förening – BirdLife Sverige
Sveriges Sportfiske- och Fiskevårdsförbund - Sportfiskarna
Teskedorden
The Perfect World Foundation
Tjejzonen
Tostan Sverige
Ung Cancer
Unicef Sverige
Uppsala Stadsmission
War Child

Fi2018/02359/B

WaterAid

We Effect

Vi-skogen

World Animal Protection

World Childhood Foundation

World's Children's Prize

Världsnaturfonden WWF

Västerås Stadsmission

Ågrenska

Örebro Stadsmission